

Nuoret nettievankelistat tarjoavat työsuhdepolkupyöriä

Suomalaisessa mediassa on viitattu viime aikoina ahkerasti tunnetun tietokonealan lehden Wiredin numeroon, joka esitteli laajassa katsauksessaan Suomea uuden viestintäteknologian onnelana. Tietotekniikan huimasta kehittelystä ja käyttöönotosta rakennettiin kansainvälisessä julkaisussa suomalaisten itsetuntoa hivelevä menestyskertomus. Suomalainen nuoriso oli tässä kertomuksessa avainasemassa, innokkaana ja optimistisena viestintäteknologian käyttöönottajana. Reportaasissa kerrottiin Suomen nuorison vaeltelevan paikasta toiseen kuin kalaparvet tekstiviestien ohjaamina. Kuvassa nuorisojoukko oleili kännyköineen Esplanadin puistossa. Artikkelin otsikoitu: "Just say Nokia."

Wired-lehden tapaan myös suomalainen media kuvaa tietotekniikan kehitystä ja käyttöönottoa usein suurena menestyskertomuksena. Paitsi tietotekniikan nuoret menestyvät, uusmediagurut, myös tavallinen nuoriso näyttäytyy mediassa kansallisen tekniikkamission opetuslapsina. Rajaa nuorison tekniikkahullaantumiselle näyttää asettavan vain normaalia elämänrytmiä haittaava nettiaddiktio tai liian korkeiksi kohoavat kännykkälaskut.

Nuorisosta puhuttaessa tiedotusvälineissä ei useinkaan säästellä sanoja teknohurmion kuvaamisessa. Suomen Kuvalehti (16.10.1998) kirjoittaa: "Suomalaisten huikkea into uuden teknologian käyttöönotossa tuppaa tiputtamaan kielenhuoltajat keltasta." Lehti arvelee, etteivät koululaiset ryhdy isänmaallisuuden vuoksi lausumaan: "Ryhtykäämme äänipäätekeskusteluun", vaan pikemminkin huikkivat toisilleen: "Tsätättäns vähä, hä?"

Mediassa tietotekniikan käyttäjinä tytöt ja pojat näyttävät suhteellisen tasarvoisen osaavilta ja innostuneilta. Tosin tyttöjen puuttumista ihmetellään nuorison suurten tietotekniikkatapahtumien yhteydessä ja välillä huolestutaankin siitä, mistä Suomelle riittää insinöörejä turvaamaan talouskasvua. Edelleen sukupuoli näyttää olevan tietotekniikan asiantuntijuudessa erottelva tekijä. Nuoria naisia ei tietotekniikan asiantuntijoina juuri näy. Usein mediasa unohdetaankin toinen puoli; puhutaan nuorista ihmisistä yhtenä suurena joukkona, joiden elämään Internet, tietokoneet, pelit ja kännykät kuuluvat ikään kuin luonnostaan.

Keskittyessään uutisoimaan näyttävästi uusmedian menestyjistä, media rakentaa omalta osaltaan kuvaa nuorista taitavina tekno-optimisteina. Helsingin

Sanomat uutisoi
14.11.1999: "Maailman rikkain Risto".
Jutussa juuri pörssiin listautuneen Data Fellowsin miljardööri Risto Siilasmaan, 33, kerrotaan olleen esillä uuden yrityskulttuurin airueena; hän motivoi nuorta henkilöstöään työsuhdepolkupyörällä ja Cokiksella. Ansoitunut työntekijä saa viikoksi käyttöönsä myös avo-Bemarin.

Kuvassa Siilasmaa on pukeutuneena muodollisesti pukuun ja solmioon. Kuvatekstissä kerrotaan hänen kuitenkin pukeutuvan usein farkkupahtaan. Nuoruus ja nuorekkuus ovat tietotekniikassa osa tätä tulevaisuuden lupausta ja nerokulttia, jotka hieman paradoksaalisesti rapisevat, jos statusta ilmaisevat puku ja solmio, puetaan usein päälle. Image-lehti puolestaan otsikoi: "Netti-evankelista." Juttu kertoo 25-vuotiaasta nettipalvelufirman johtajasta Jani Hurstista. Jutun perustella näyttää siltä, että nimenomaan uusmedian menestys yhdistettynä nuoruuteen ja ulkoisen olemuksen samankinmäisyyteen on ollut seikka, jonka vuoksi Hurstia on haastateltu. Hurstilla ei ole huimia teknologiavisioida ja hän on lausunnoissaankin varsin maltillinen. Kuvatekstissä lukee: "Jani Hursti ei halua 2000-luvun Sam Inkiseksi." Uskookohan media sen, sillä houkutus hehkuttaa tietotekniikan nuorilla menestyjillä on kova? Vastoin käymisten käänä kohdatessa media ei hylkää, vaan raportoi uskollisesti: "Nuoren neron ensimmäinen takaisku" (HS 24.1.2000). Työstään irtisanottu entinen toimitusjohtaja Hursti on kuuden palstan mittainen taoussivujen ykkösuutinen.

Suomen Kuvalehti 24.6.1999 taas suitsuttaa: "Suomalainen salaus valtaa

Netti-evankelista

Uuden nettipalvelufirman johtaja Jani Hursti haluaa, että uskot tietokoneeseesi.

LAVAKELLO KILAITAA TOIMISTOPYÖVIDN ja tietokonein täyhtyn avokurturin ovenpöleissä. Tummaan pukuun ja solmioon sonnustautunut heikkopartainen Jani Hursti, 25, viikoksi raatsoin. Kellu sällitun nuori nainen vilitöitä ohj juriin saadusta supinälästä tyytyväisönä. "Muutama kymppi onniin plakkurin", Hursti hörähtää ja palmaa solkinsä takaisin solvaan.

Jani Hursti osaa ajatella luonnott viimiksen Pöle kausta Kesästä Hursti nimeltään "Tietokonein ja Sonneran yrittäisen nettipalvelufirman toimitusjohtajaksi. Uusi yritys pyörittää internet-palveluja, jotka aikaisempiin kuuluvat läheltä Taktintamilla ja sen uusmedianähtö. Interaktiiviselle Sitamalle. Päätöksistä tunnetuimmat ovat meilä ja maailman ihmisten keskukseliyhteisö Duani/Net, taluulehti WOW, häkupalvotlu Ihmemia ja lapsille suunnattu Virtahopo.

Sonnera omistaa neljäkymmentä työtöydöiden firmassa noin kolme miljoonaa. Viipilöestään Sonnera maksaa 50 miljoonaa markkaa. Jos teksti optininkimä Nekiöinen päiviksen on uskonnon korvike maallistuneessa maailmassa, katon psykohatmitöijä Juhä Sillale on arvelut. Tämä ihmistä voi kutsua evankelistaiksi. "Minä on sama ajatut otto-päin kolme asiaa: tietotekniikka, bisnes ja kansainvälistyminen", Hursti sanoo. Hän välittää ylikänt.

Hän ei halunne leimauttu 2000 luvun Sam Inkiseksi. Hursti kertoo olevansa kotoinen Turun esikotilo. Hän haastoi tietokoneita jo lapsena ja tietotekniikkaa hän luki Tokimessä korkeakoulusta. Valmistuttuunsa jälkeen hän jätti saalausjärjestelmiä tietotekniikka-alari yrityksille tuottavaa SSI Communicationin Securiteya.

Hursti sanoo pyöräilevänsä työnsä ja käyvänsä jorkkulaenkällä itäisiin. Hän kertoo lukevansa sähköpostit loutu maastuvilla "lippärissä", kvanittavasta tietokoneesta. Hän puhuu avokortin-ovien puolesta. Hän kuuluu kaksikseen ketteroita, omia tietokoneiden kottaminen on kaakopäin ja hierokian väliä tesapainoteltua. Hän sanoo, että päivän "härädi" rauhoittuu neljän maissa, mutta yleensä hän on töissä aivan tuorein. Hän sanoo, että osittin ma häntä kaavessa ovat lääkärinpidon konsultit.

Harvoin hänen työn sisällöllisiä onvoja koskevat lausunsa ovat: "Palvelujeni avo on möidin viikkussa sisällöntuottamossa ja yhteisöllisyydessä." "Anon ydin on aina mitä unikkia osaat tehdä." "Ihmiset on anon mittari, myös nimenäissit ilmaisissa verkkopalveluissa."

Töistäkseen useimmiten internetin sisällöntuottajat talus viit työssä. Hurstin tavoite on tehdä uusi firma voinilliseksi ja kaovattaa liikevaihto kolmessa vuodessa saiaan miljoonaa markkaa. Se tarkoittaa, että lasjennuttan yli rajojen, myydään kansainvälisiä palveluita kansainvälistä markkinoille. Tuntotja odotetaan minänsä ja elokuuototä jätää sekä käyttökustajista, al ova palveluita muuttu käyttäjäle maksullisiksi.

Haastatessa on "käyttökulttuurin muutos" eli saada ihminen voinninen internet-palveluita tarpeeseen arjestaan. Hursti muistuttaa markkahuuillista. Kun voinninen kolman nes, "kriittinen massa", oli saanut kännykät, muu maa hul laantui tunnetun seurauksin. Hursti hymyilee: "Möidin on vain voinninen itse evankelista viestittämiä otto-päin..."

Penna Ristiy

Jani Hursti ei halua 2000-luvun Sam Inkiseksi.

IMAGE 7/1999

maailmaa. Tatu Ylönen, 31, on uusin nuori suomalainen tietokoneguru, joka kiilaa oman alansa kärkeen vahvistamaan suomalaisten maailmanmainetta Internetissä." Kuvatekstissä kerrotaan, että Ylösen yhtiössä on töissä 33 henkilöä, enimmäkseen diplomi-insinöörejä ja matemaatikkoja, keski-ikänsä noin 27-vuotiaita. Kenties siksi, että Tatu Ylönen näyttää edelleen nuorelta teekkarilta, ei ole ollut tarpeen selostaa hänen arkipäiväisiä paitavalintojaan.

Suomen Kuvalehti 21.5.1999 kirjoittaa yhdestä näkyvimmistä suomalaisista tietotekniikan hahmoista: "Linus Thorvalds on Internetin tunnetuin suomalainen. Hänen kehittämänsä käyttöjärjestelmä saattaa tulevaisuudessa uhatta jopa Microsoftin Windowsia." Kuvassa 29-vuotias Thorvalds on kuvattu tyyni ilme kasvoillaan, kädet puuskassa gurumaisesti, valo nousee hänen takaa antaen hänen hahmolleen pyhimysmäisen, valaistuneen hohteen.

Näyttää siltä, että monet journalistit ovat menneet tekniikkahurmokseen täysillä mukaan. Mediassa rakastetaan tekniikan menestystarinoita ja tekniikasta hurmaantunutta nuorisoa. Nuorten tehtävä on edustaa lupausta loistavasta tulevaisuudesta ja jatkuvasta uusien laitteiden kehittelystä ja käyttöönotosta. Monipuolisempi uutisointi kartoittaisi ilmiötä kuitenkin realistisemmin ja toisi esille tietotekniikan vaikutuksia arkielämään, yhteiskuntaan ja ihmisten hyvinvointiin laajemmin. Vaikka tekniikan menestyjät näkyvät mediassa eniten, myös tavalliset ihmiset toimivat usein arkisessa elämässään tekniikan ehdoilla. Median kautta syntyy kuva ikään kuin kaikki nuoret osaisivat käyttää tekniikkaa synnynnäisesti.

Nykyiselle tekniikkauskolle on ominaista, että oikeastaan juuri minkäänlaisia rajoja tai esteitä ei huimalle kasvulle uskalleta asettaa. Vauhdinajalle vertailukohtaa saadaan Suomen Kuvalehden artikkelista 34 vuoden takaa. Silloin oltiin varsin varovaisia tietokoneiden käyttökelpoisuuden suhteen. Tekniikkapeloista uskallettiin kirjoittaa, koska nykyisenkaltaisia vahvoja kaupallisia paineita ei ollut. Tulevaisuuden ennustamisen vaikeudesta kertoo se, että pieleen menttiin komeasti. Suomen Kuvalehti kysyi 5.6.1965 maisteri Juha Tantulta: "Ajatteleeko tietokone todella?" ja "Voiko tietokone tulla kotiin?". Jälkimmäiseen kysymykseen maisteri vastasi: "Tavallisen ihmisen yksityiselämässä ei juuri esiinny niin suuria tietojenkäsittelytehtäviä, että niiden suorittamiseksi olisi taloudellisesti kannattavaa käyttää tietokoneita. On esimerkiksi varmasti parempi pyrkiä yksinkertaistamaan verotusmenettelyjä kuin antaa niiden kasvaa niin monimutkaisiksi, että veroilmoitusta laadittaessa on pakko turvautua tietokoneisiin."

Virpi Oksman

YTM, tutkija, Tampereen yliopisto

